

Orguljari iz obitelji

Dacci

Božidar Grga

Petar-Antun (Pietro-Antonio) Dacci¹ stariji (cca 1680/85 - 19. III 1748), rodom iz Chironica u Val Levantinu, kao vrlo mlad nastanjuje se Veneciji oko 1697 godine i zasniva obitelj. Po zanimanju je postolar. Ima dva sina, Franju i Jakova-Alviža. Inače, prezime Daccijevih susreće se još u oblicima Dassi, Dazzi i Dacij.

Franjo (Francesco) Dacci stariji (cca 1712.-1. I. 1784.), orguljar, učenik Petra Nakića kojega je učitelj najviše cijenio i kojemu je od 1. VI. 1751. potpuno prepustio vođenje radionice i ugovaranje poslova.

Jakov-Alviž (Giacomo-Alvise) Dacci stariji (cca 1720.-15.VIII. 1790.), drvo-djelac-umjetnik, radio je kućišta orgulja za Petra Nakića, za brata Francesca i Gaetana Callido. Kod nas je radio kućište za Nakićeve orgulje u Nerežišćima na otoku Braču, 1753. godine.

Jakov stariji je imao dva sina, Franju-Antuna i Petra.

Franjo-Antun (Francesco-Antonio) Dacci mlađi (18. II. 1751.-23. III. 1804.), orguljar, nastavlja voditi stričevu radionicu jer ovaj nije imao nasljednika. Imao je dva braka i, koliko je poznato, sina Jakova.

Pietro Dacci mlađi (24. II. 1766.-4. IV. 1806.), pretpostavlja se da je bio orguljar u bratovoj radionici.

Jakov (Giacomo) Dacci, mlađi (20. VII. 1777.-iza 5. VIII. 1834.), sin Franje mlađeg, nije ostavio nikakav trag kao orguljar. Vjerojatno je poznavao orguljarstvo jer je 5. kolovoza 1834. u Veneciji obavio procjenu valjanosti novih orgulja koje je Jakov Bazzani dovršio za naručitelja iz Dalmacije, točnije za franjevačku crkvu Sv. Franje Asiškog u Imotskom.²

Orgulje Franje Dacci starijeg

1. God. 1766. CRES, crkva Sv. Frane, konventualci. Nema detaljnijih podataka. Godine 1904. na njihovo su mjesto postavljene suvremenije orgulje koje su i danas u funkciji. (Podatak sam dobio od monsignora Nikole Radića, otok Krk)

2. God. 1768., MAKARSKA, katedrala Sv. Marka³. Orgulje su postojale vjerojatno do 1846. kad je katedrala dobila nove orgulje radionice Jakov Bazzani i sinovi⁴ Sada su na pjevalištu orgulje Franca Jenka (Slovenija) iz 1970. godine. U prospektu imaju 24 kositrene svirale registra Principale iz starih Bazzanijevih (?) orgulja, najveća je Do 8⁵.

3. God.1771./1773.?, VISOVAC, otočić u rijeci Krki, blizu Šibenika, franjevačka samostanska crkva Gospe od Milosti. Svi detalji izrade upućuju na Francesca Daccija. Potpuno izvorne male orgulje (osim mijehova) u Nakićevoj maniri, imaju manual i 11 registara: Principale bassi e soprani, Ripieno do XXIX i 3 registra »da concerto«. Restaurirala ih je Umjetnička radionica Heferer 1977.

4. God. 1775., DONJI HUMAC na otoku Braču, crkva Sv. Fabijana i Sebastijana. Orgulje su nestručno održavane, no dobrim dijelom izvorne. Imaju manual, pedal i 15 registara

5. Prije god. 1776., ŠIBENIK-DOLAC, crkva Sv. Križa. Svi tehnički detalji upućuju na Francesca Daccija. Orgulje su neznatno mijenjane, u dosta dobrom su stanju i izvorne u visokom postotku. Nisu restaurirane. Imaju manual, pedal i 14 registara.

6. God. 1776., UMAG, crkva Sv. Pelegrina Mučenika. Velike orgulje od 20 registara. Tijekom vremena doživjele su više preinaka, no ipak je sačuvano preko 50% izvornog foničkog materijala. Restauracija je pri kraju (započeo Olivije Repec iz Austrije, dovršava Umjetnička radionica Heferer iz Zagreba).

7. God. 1776., SKRADIN, nadžupsko-opatska crkva Uznesenja Bl. D. Marije. Orgulje su posve jednake kao one u Umagu, s tim da im je postotak izvornosti veći (oko 90%). Restaurirane su 2002.

godine (Umjetnička radionica Heferer iz Zagreba).

Nakon Nakićeve smrti, a i ranije, Francesco Dazzi stariji dolazi samostalno na područje današnje Hrvatske, sklapa ugovore i gradi orgulje pod svojim imenom. Ni u čemu ne mijenja tradiciju Nakićeve radionice. Jedina novost u odnosu na učitelja je ta (koliko je poznato u Dalmaciji) da ugrađuje registar *Duodecima di Contrabassi* u velike 8-stopne orgulje.

Za sada znamo da je u Hrvatskoj sagradio šest orgulja od kojih je pet sačuvano (br. 2., 3., 4., 5. i 6.).

Orgulje Franje-Antuna Daccio

1. God. 1794., NOVIGRAD u Istri⁵. Goiuseppe Radole ne navodi u kojoj crkvi su bile orgulje ni kada su uklonjene.

BILJEŠKE

¹ Castone Vio, Documenti di storia organaria veneziana, L'Organo XVII Pàtron Editore, Bologna 1979, pag. 200.-206.

² Božidar Grga, Tragom ostataka prvih imotskih orgulja, Bašćinski glasi VII, Omiš 1998., pag. 148.

³ Cvito Fisković, Iz glazbene prošlosti...o.c., pag. 728.-730.

⁴ L. Šaban, Umjetnost i djela..., o.c., pag. 36.

⁵ Giuseppe Radole, L'arte organaria in Istria, Casa editrice Pàtron, Bologna 1969, pag.134.

